

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	31 maart 2025
Voorstelnummer	D832581
Datum raadsvoorstel	26 februari 2025
Portefeuillehouder(s)	R. Opdam
Commissie	Raadscommissie
Datum commissie	18 maart 2025
Soort agendering	Vaststelling
Agendapunt	Vaststellen Fietsbeleidsplan 2025
Team	BOR - Projecten
Opsteller	Mirjam Bakker
Datum B&W besluit	4 maart 2025
Bijlagen:	4

Onderwerp : **Fietsbeleidsplan Heiloo 2025**

Voorgesteld besluit:

1. het Fietsbeleidsplan Heiloo 2025 vast te stellen;
2. de daarbij horende begrotingswijziging vast te stellen.

Geheimhouding

☐ Ja ☒ Nee

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

De gemeente Heiloo heeft zich in 2020 gecommitteerd aan het BUCH-brede Programma Klimaat waarin het schrijven van een fietsbeleidsplan onderdeel is van het projectenpakket om de geformuleerde doelen te bereiken. Dit sluit naadloos aan op het collegeprogramma van Heiloo (Heiloo Natuurlijk! 2022-2026), waar fietsen in Heiloo op plek één wordt gezet. Het fietsbeleidsplan is nodig voor de gemeente Heiloo om de politieke en de maatschappelijke aandacht voor de fiets te vergroten, zodat maatregelen ten behoeve van de fiets meer draagvlak krijgen, systematisch in kaart worden gebracht en uiteindelijk ter uitvoering komen.

Tegelijkertijd heeft Heiloo te maken met de ontwikkeling van nieuwbouwlocaties op de Zandzoom en Zuiderloo en de ambitie om het stationsgebied tot een prettig en veilig verblijfsgebied te ontwikkelen. Bovendien wil Heiloo een beweegvriendelijke leefomgeving voor jong en oud realiseren volgens het sportakkoord 2020-2021. Ook bij deze ontwikkelingen speelt de fiets een belangrijke rol. Een breed gedragen fietsbeleidsplan is daarom noodzakelijk.

Het fietsbeleidsplan heeft in december 2024 en januari 2025 zes weken ter inzage gelegen en daarbij zijn meerdere zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn verwerkt in een nota van zienswijzen en de hieruit volgende wijzigingen zijn in het fietsbeleidsplan doorgevoerd. Het definitieve fietsbeleidsplan ligt nu ter vaststelling voor aan de Raad.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

Dit voorstel heeft betrekking op de volgende politieke dossiers.

Collegeprogramma Heiloo Natuurlijk! 2022-2026:

- Bereikbaarheid & leefbaarheid: fietsen staat binnen Heiloo op plek één.
- Het ontwikkelen van het stationsgebied: het stationsgebied wordt een prettig, veilig verblijfsgebied met meer ruimte voor wandelen, fietsen.
- Verkeersbeleid Heiloo 2018-2030, Heiloo fietsdorp.

Motie 'bevorderen fietsveiligheid op de fietspaden'

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

Het fietsbeleidsplan is opgebouwd vanuit een uitgebreide inventarisatie van beleidsdocumenten, actuele fietsdata, resultaten uit de gehouden inwonersenquête en werksessies met diverse belanghebbenden. Het brengt het vertrekpunt in kaart: wat is het huidige fietsklimaat in Heiloo.

Onze gemeente heeft een uitstekende uitgangssituatie om het fietsgebruik verder te verhogen. Heiloo is compact waardoor de afstanden niet heel groot zijn, er is een station waardoor ook Amsterdam en Haarlem binnen fiets-treinbereik zijn en Heiloo heeft veel groen aan de straten. Mede door de compacte opbouw van Heiloo wordt er al veel gefietst: 37% van de totale verplaatsingen tussen 2015 en 2019 waren met de fiets en op een afstand tot 7,5 kilometer was dit zelfs 49,3% (beide indicatoren zijn hoger dan in de andere BUCH-gemeenten). De oorspronkelijke ambitie, uit het verkeersbeleidsplan van 2018, is daarmee al bereikt en kan verder aangescherpt worden. Fietsers krijgen nog niet alle aandacht en ruimte die nodig is om het fietsgebruik verder te vergroten.

Het aanscherpen van de ambities doen we vanuit de volgende drie hoofdthema's om te komen tot Heiloo als fietsdorp in 2030:

1. In Heiloo is de fietser sneller dan de automobilist.
2. In Heiloo fietsen mensen van alle leeftijden zonder problemen.
3. In Heiloo is het een beleving om te fietsen in het groen.

Per thema zijn de beleidsuitgangspunten geconcretiseerd. De beleidsuitgangspunten dragen bij aan de verschillende pijlers waaraan een fietsvriendelijke omgeving aan moet voldoen. Binnen het fietsbeleidsplan is dit samengevat in de zogenaamde fietspiramide (gebaseerd op de behoefte piramide van Maslow).

Bereikbaarheid en veiligheid vormen de onderste twee lagen, de basis. Dit moet op orde zijn zodat potentiële fietsers worden gestimuleerd om te gaan fietsen. Hier zorgen we voor door een samenhangend fietsnetwerk te creëren dat aansluit op de herkomst en bestemmingen van fietsers binnen Heiloo. Naast de huidige situatie zijn ontbrekende schakels in beeld en is het uitgangspunt dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen goed per fiets ontsloten zijn. Het netwerk is veilig te maken doordat we kwaliteitseisen stellen aan de inrichting welke zijn gebaseerd op richtlijnen vanuit het kennisinstituut CROW (bijlage 3 in het beleidsplan). Dit geldt voor bestaande en nieuwe fietsinfrastructuur.

Gemak, comfort en beleving vormen de bovenste drie lagen die voortbouwen op de solide basis. Ze ontwikkelen het algemene fietsgebruik. Voorbeelden zijn het weghalen van barrières voor fietsers en het vanzelfsprekend maken van te volgen fietsroutes. Het is aantrekkelijk en comfortabel om te fietsen en om je fiets te parkeren. Daarnaast er is ruimte om naast elkaar te fietsen en idealiter is gemotoriseerd verkeer gescheiden van fietsverkeer, wat bijdraagt aan een veilige en ontspannen fietservaring. De groene omgeving in en rondom Heiloo draagt bij aan de beleving en nodigt uit om vaker de fiets te pakken.

Integraliteit

Het fietsbeleid is geen opzichzelfstaand beleid en het gaat ook niet alleen maar over infrastructuur. Het levert nadrukkelijk een bijdrage aan andere beleidsdoelen zoals:

- het terugdringen van de drukte op de wegen in de spits. Bijvoorbeeld met het verankeren van de doorfietsroutes gericht op woon-werk verkeer.
- het bijdragen aan beter openbaar vervoer (en specifiek het spoorproduct). Bijvoorbeeld door te zorgen voor goede aansluitingen op en voorzieningen bij ov-

knooppunten. Het zijn van een gastvrij dorp, door bij te dragen aan een bereikbare en een aantrekkelijke kern.

- gezondere inwoners door in te zetten op een beweegvriendelijke leefomgeving waarin de fiets een rol speelt.
- participatie in de maatschappij doordat de (aangepaste) fiets een laagdrempelig hulpmiddel is om ervoor te zorgen dat mensen langer zelfstandig zijn.
- duurzaamheid en leefomgeving, doordat de fiets zorgt voor vrijwel geen CO2 uitstoot, geen lawaai en stankoverlast en veel minder ruimtebeslag dan de auto.
- als er meer mensen fietsen in plaats van autorijden, heeft dit een positieve impact op de verkeersveiligheid. Uiteraard is dit afhankelijk van het fietsgedrag én de fietsomgeving.

Doortrappen

Een voorbeeld van een fietsproject dat we binnen de gemeente uitvoeren in samenwerking met het sociaal domein is het programma Doortrappen. Het programma focust zich op een kwetsbare groep verkeersdeelnemers, namelijk ouderen op de fiets. Het doel is om iedereen veilig te laten fietsen tot zijn of haar 100ste levensjaar. Er worden fietslessen rondom elektrisch fietsgebruik georganiseerd en daarnaast ook fietstochten om het sociale aspect van fietsen te benadrukken. Naast verkeersveiligheid draagt dit project dus ook bij aan het tegengaan van eenzaamheid en het stimuleren van een actieve en gezonde levensstijl.

Lopende projecten en de verdere uitvoering.

Doorfietsroute

Binnen de lopende projecten wordt er al veel gedaan aan de fiets. Zo zet de gemeente Heiloo zich in om de regionale doorfietsroute te realiseren. De prioritaire doorfietsroute loopt van noord naar zuid over de Westeweg. Daarnaast is er een oost-west verbinding tussen Egmond en naar de Boekelermeer, die loopt over de Zeeweg naar de Kanaalweg. Op de Boekelermeer loopt verder nog een noord-zuid verbinding. De doorfietsroute is bedoeld om woon-werk verkeer met de fiets tussen de verschillende dorpen in de regio te stimuleren en de prioritaire route loopt binnen Heiloo zoals aangegeven over de gehele Westeweg, vanaf de grens met Alkmaar tot aan de grens met Limmen. In 2025 wordt gestart met de voorbereidingen om de Westeweg, vanaf de gemeente grens met Alkmaar tot aan de Kerkelaan, in te richten aan de eisen van een doorfietsroute.

Herinrichting Zeeweg en Stationsweg

Ook bij de herinrichting van de Zeeweg en de Stationsweg wordt er veel aandacht gegeven aan de positie van de fietser. Vooral de verschillende kruisingen en de ontsluiting van het station krijgen aandacht. Zo wordt er gewerkt aan een fietsvriendelijk ontwerp van de kruising van de Stationsweg met de Breedelaan in verband met de vele naar schoolgaande kinderen en wordt de Westeweg als doorfietsroute in de voorrang gezet op de kruising met de Zeeweg. Het fietsvriendelijk ontsluiten van het station wordt bereikt door het zuidelijke fietspad op de Zeeweg in twee richtingen te laten lopen, waardoor de fietsenstallingen gemakkelijk worden bereikt.

Aanpassen fietspaden van asfalt naar betonplaten

Naast de lopende infrastructurele projecten wordt er gewerkt om de verharding van verschillende fietspaden zodanig aan te passen dat de veiligheid, maar vooral het comfort van de fietser verbetert. Asfalt en tegels worden vervangen voor betonplaten. Met deze verbeterslag voorkom je oneffenheden op de fietspaden, bijvoorbeeld veroorzaakt door boomwortels.

Werk-met-werk

Verder werken we binnen Heiloo vanuit het uitgangspunt 'werk-met-werk' maken. Dit houdt in dat infrastructurele wegwerkzaamheden worden gecombineerd met groot onderhoud en/of rioolwerkzaamheden. De ambitie projecten in het voorgenomen uitvoeringsprogramma worden aan dit uitgangspunt gekoppeld. Bij specifieke urgente veiligheidskwesties leggen we projecten en/of maatregelen uit de ambitielijst voor ter besluitvorming.

Er bestaan twee subsidieregelingen die bij de uitvoering van infrastructurele wegwerkzaamheden ten behoeve van de fietsers kunnen worden aangevraagd. De eerste is de regeling 'kleine infrastructuur' van de provincie Noord-Holland. De regeling wordt per regio in Noord-Holland beschikbaar gesteld en heeft twee doelen, namelijk 1) het bevorderen van verkeersveiligheid en 2) het aanleggen en verbeteren van doorfietsroutes. De provincie coördineert het proces, zet de regeling voor drie jaar vast en evalueert jaarlijks. Potentiële projecten worden regionaal op basis van het effect op elkaar afgestemd. Er is beperkt budget beschikbaar. De Westeweg (tussen de gemeentegrens Alkmaar en de Kerkelaan) is opgenomen in de voorlopige regeling van 2025. De tweede regeling is het 'investeringsimpuls verkeersveiligheid' vanuit het Rijk. Het doel is om een impuls te geven aan het verbeteren van de verkeersveiligheid op het gemeentelijk wegennet. De derde en laatste tranche komt in 2025 beschikbaar. Het Rijk financiert maatregelen voor maximaal 50%. Het beschikbare subsidiebedrag voor Heiloo is €250.600.

Motie 'bevorderen fietsveiligheid op de fietspaden'

In november 2022 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarin het college wordt verzocht om uitvoering te geven aan het verwijderen en markeren van fietspaaltjes. Het verwijderen van overbodige fietspaaltjes is afgerond. Voor het aanbrengen van de juiste markering is financiële dekking nodig. De dekking wordt in dit beleidsplan aangevraagd middels bijgevoegde begrotingswijziging.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

Niet van toepassing.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

Vanuit het BUCH-brede Programma Klimaat is er afgesproken om voor elke gemeente een fietsbeleidsplan op te stellen om de klimaatdoelstellingen te halen. De gemeente Bergen, Castricum en Uitgeest hebben al een fietsbeleidsplan. De gemeente Heiloo is de laatste gemeente die een fietsbeleidsplan heeft gemaakt. De beleidsplannen van de overige BUCH-gemeenten (Bergen en Castricum) zijn meegenomen als voorbeeld.

De vijf thema's vanuit het fietsbeleid van Bergen, Castricum en Uitgeest (fietsveiligheid, fietsnetwerk en routes, fietscomfort, fietsparkeren, fietspromotie en educatie) hebben binnen het fietsbeleidsplan van Heiloo een plek gekregen.

Verder hebben provinciale en nationale beleidsstukken als uitgangspunt gediend voor het opstellen van het fietsbeleidsplan van Heiloo. Dit betreft in ieder geval:

- het regionaal en nationaal toekomstbeeld fiets, provincie Noord-Holland en Rijksoverheid (2022);
- de actieagenda actieve mobiliteit 2022-2027, provincie Noord-Holland (2022).

RISICO'S

Het fietsbeleidsplan beschrijft de visie voor de fiets en zet concrete beleidsuitgangspunten uit. In de huidige situatie zijn er beperkte financiële middelen beschikbaar waardoor er vooral in de huidige en/of kleine projecten actie wordt ondernomen. Overige maatregelen worden uitgevoerd in combinatie met groot onderhoud, realisatie van nieuwbouw en/of rioolwerkzaamheden. Het risico is dat niet alle uitgangspunten gerealiseerd kunnen worden in de periode tot 2030.

FINANCIËN

Het opstellen van het fietsbeleidsplan is uitgevoerd door een extern adviesbureau met expertise op het gebied van fietsbeleid en verkeerskunde. De kosten voor het inhuren van het adviesbureau zijn aangevraagd bij het vaststellen van de bestuursopdracht (4 april 2023). Het budget is toereikend geweest om dit project uit te voeren.

In het uitvoeringsprogramma wordt rekening gehouden met de financiële situatie van de gemeente Heiloo. Voor een aantal projecten in het uitvoeringsprogramma is echter extra budget benodigd. Het college wordt gevraagd de raad voor te stellen de bijgaande begrotingswijziging vast te stellen. Voorgesteld wordt om voor 2 kalenderjaren voor € 65.000 investeringsbudget beschikbaar te stellen. De kapitaallasten (geboekt op grootboeknummer 6210400 verkeersmaatregelen) hiervan komen uit op € 2.600 structureel. Daarnaast wordt voorgesteld om jaarlijks € 7.500 beschikbaar te stellen voor promotieactiviteiten van de doorfietsroute.

GBNR	Toelichting mutatie	2025	2026	2027	2028	2029
7213954	investering fietspaden 2025	65.000				
7213964	investering fietspaden 2026		65.000			
7999999	investering fietspaden kantbelijning	65.000	65.000			
6210400	doorfietsroute campagne	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
6210400	kaplasten fietspaden		1.300	2.600	2.600	2.600
6109990	fietsbeleidsplan	7.500	8.800	10.100	10.100	10.100

In het uitvoeringsprogramma staan verder diverse projecten aangegeven die zijn gekoppeld aan regulier onderhoud of uitvoerbaar zijn binnen de reguliere werkzaamheden. Hiervoor is geen aparte financiering noodzakelijk.

In het uitvoeringsprogramma zijn ook projecten te vinden zonder planning, maar inclusief een schatting in kosten.

DUURZAAMHEID

Het fietsbeleidsplan gaat bijdragen aan een groter en breder doel dan alleen maar het verkeers- en vervoerbeleid. De fiets zorgt namelijk voor vrijwel geen CO2 uitstoot, heeft geen lawaai- en stankoverlast en neemt veel minder ruimte in beslag dan de auto. Het schrijven van het fietsbeleidsplan is onderdeel van het projectenpakket uit het BUCH-brede programma Klimaat.

PARTICIPATIE

In samenwerking met adviesbureau Mobycon en de ambtelijke collega's van communicatie en participatie was er een participatienotitie opgesteld, voor zowel de interne als externe participatie. Na een zorgvuldig participatieproces waarin iedereen mee heeft gedacht over het fietsbeleidsplan van Heiloo ligt er nu een breed gedragen plan welke klaar is voor vaststelling.

Via de volgende stappen is de samenwerking opgezocht:

1. Raadsinformatieavond: presenteren plan van aanpak (6 juni 2023);
2. Online participatie via een enquête voor inwoners en ondernemers (juli 2023);
3. Werksessies Fietzersbond, verkeerspanel en verkeerscommissie (juli – december 2023):
 - a. Inventarisatie en aandachtspunten
 - b. Toetsen visie en concretiseren beleidsuitgangspunten
 - c. Bespreken concept
4. Sessies ambtelijke klankbordgroep (juni – oktober 2023):
 - a. Inventarisatie en aandachtspunten
 - b. Toetsen visie en concretiseren beleidsuitgangspunten
5. Fietscafé voor inwoners, ondernemers en alle overige betrokkenen (4 oktober 2023). Hierin zijn de uitgangspunten van het fietsbeleidsplan getoetst. De aanwezigen werden gevraagd om mee te denken aan de hand van de drie thema's van het plan.
6. Ter inzage termijn (december 2024/ januari 2025);
7. Raadsinformatieavond: presenteren concept plan (6 januari 2025).

Het Fietsbeleidsplan heeft in december zes weken ter inzage gelegen tot 7 januari 2025. Er zijn zienswijzen ingediend welke meegenomen zijn het definitieve Fietsbeleidsplan. In de nota van zienswijzen staat dit beschreven.

Wijzigingen in het Fietsbeleidsplan

Het Fietsbeleidsplan 2025 dat het college aan de gemeenteraad ter vaststelling aanbiedt is op een aantal punten gewijzigd ten opzichte van het concept Fietsbeleidsplan 2024. De wijzigingen zijn ontstaan naar aanleiding van de reacties welke als zienswijzen zijn ingediend. Er zijn zestien zienswijzen ingediend voor dit Fietsbeleidsplan.

De reacties gingen voornamelijk over de onderwerpen:

- knelpunten in de infrastructuur;
- veiligheid van de fietsers;
- de uitvoering van het fietsbeleidsplan;
- infrastructuur en richtlijnen;
- alternatieve plannen en suggesties;
- communicatie en participatie;
- en specifieke locaties werden benoemd zoals de Stationsweg.

Naar aanleiding van zienswijze 5:

- Pagina 18 is aangepast over de samenwerking met maatschappelijke organisaties zoals het Trefpunt.

Naar aanleiding van zienswijze 6 en 7:

- In het Fietsbeleidsplan worden in de bijlage de nieuwe CROW-richtlijnen opgenomen.
- De tekst wordt aangepast over het onderzoek voor het moderniseren of uitbreiden van fietsenstallingen bij of rondom publieke instanties (waaronder bushaltes). Daarnaast is informatie toegevoegd in de lijst projecten en onderzoeken zonder financiering over de prioritering in het uitvoeringsprogramma.

Naar aanleiding van zienswijze 8:

De zienswijze leidt op de volgende punten tot aanpassing van het fietsbeleidsplan:

- Het uitvoeringsprogramma is aangepast wat betreft het onderzoek naar de verbetering en veiligheid van de oversteek op het kruispunt Ypesteinerlaan – Rosendaal.
- Daarnaast is in het Fietsbeleidsplan het beleidsuitgangspunt toegevoegd over de aanpak van verschillende soorten fietsers zoals e-bikes.

Ambtshalve wijzigingen

- Pagina 4 is de verbinding met het sociaal domein onder het kopje 'Koppelkansen met andere beleidsvelden'. Dit stukje gaat vooral in op het gebiedsplan sociale basis Heiloo 2023-2024.
- In hoofdstuk zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:
 - Pagina 12 - het fietsnetwerk is hier duidelijker beschreven. Als basis van het beleid.
 - Pagina 14 tot 18 - de beleidslijnen onder de kopjes - fiets is sneller dan de auto - alle leeftijden fietsen zonder problemen – fietsbeleving, zijn duidelijker uitgeschreven. Onder het kopje 5.3 Alle leeftijden fietsen zonder problemen - is nogmaals benadrukt dat de beleidsuitgangspunten aansluiten op de ambities vanuit het sociaal domein.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Na het raadsbesluit zal er aandacht worden gegeven aan het fietsbeleidsplan in de lokale pers. De verwachting is dat het fietsbeleidsplan op 31 maart 2025 wordt vastgesteld door de raad.

BIJLAGEN

- Fietsbeleidsplan Heiloo 2025
- Lijst met projecten en onderzoeken zonder financiering
- Participatienotitie
- Begrotingswijziging

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo

J. van den Beij-Veenstra
gemeentesecretaris

M. ten Bruggencate
burgemeester